

Alderdiek dute orain hitza EAEn

EAEn haustura hidraulikoa galaraztearen alde aurkeztutako 100.000 inguru sinadurek berriro ipini dute teknika horri buruzko eztabaida gaurkotasunaren erdigunean. Aurrekariak erakusten dute lege debekatzailerik batek, onartzekotan ere, ibilbide laburra edukiko lukeela.

Hor dugu Nafarroako adibidea: frackinga debekatzen duen bertako legea geldiarazi du Espainiako Konstituzio Auzitegiak, Madrilgo Gobernuaren helegitearen ondorioz. Dena den, ez dirudi Gasteizko Legebiltzarretik Iruñekotik bezain arau murriztailea aterako denik.

| UNAI BREA |

ASKI ZUTEN 30.000 lortzea, baina azkenik 103.589 hiritarren sinadurak eraman zituzten Eusko Legebiltzarrera, haustura hidraulikoa debekatzeko xede duen herri ekimen legegilearen (HEL) sustatzaileek. Fracking Ez plataformak, alegia. Proposatzen duten legearen testua oso laburra da, erraz azaltzeko modukoa: debekatu egiten da hidrokarbuero ez-konbentzionalak bilatzea, ikertzea eta ustiatzea, eta debekatu egiten da edozein helburekin fracking izeneko teknika erabiltzea EAEko lurralde osoan.

Eusko Legebiltzarrak bere horretan onartuko balu legearen testua, haren patua zein izango litzatekeen igartzea ez da batere zaila: Espainiako Gobernuak helegitea aurkeztuko luke Konstituzio Auzitegian, eta epaileek legea balio gabetuko lukete behin betiko ebazpena eman arte. Halaxe gertatu zaie oraingoz Espainiako Estatuan frackinga debekatzeko promulgatu diren autonomia erkidegoetako lau legee: Nafarroa, Kantabria, Errioxa eta Kataluniakoa.

Horra iristeko, baina, Eusko Legebiltzarrak bere horretan onartu behar luke Fracking Ez plataformaren lege proposamena, eta nekez jazoko da halakorik. Ziur esan daiteke, hori bai, Gasteizko parlamentuak ez dizkiola atek alderdik (EAJk, EH Bilduk eta PSE-EEk) tramitaztearen alde bozkatuko dutela baieztatu dute eta. Ezin da egin ez

ikusiarrena 100.000 izenperen aurrean, are gutxiago zerumugan udal hauteskundeak dituen ikasturte politiko batean.

EH Bildu, eztabaidaren azken emaitzaz mesfidati

Hain zuzen, udal hauteskundeak hurbil izateak eztabaidaren erritmoari eragingo diola uste du Dani Maeztu EH Bilduko legebiltzarkideak. EH Bildu da Fracking Ez-en testua ezer ere ukitu gabe onartzeko prest dagoen talde bakarra, eta Maeztu beldur da gainerako alderdiek, HELari atek zabaldu arren, haren bertsio urardotu bat onar-

tzea dutela gogoan, zerbait onartzekotan.

“Otsail edo martxo aldean eduki genezake legearen behin betiko testua —dio abokatu durangarrak—, baina data horiek arriskutsuak dira talde batzuentzat; eztabaidaren parte gogorrena, behintzat, udal hauteskundeak igaro arte atzeratzen saiatuko direlakoan nago. Eta seguru nago legea desitxuratuko dutela, Arabako Batzar Nagusiek egindako lege proposamena desitxuratu zuten bezala”. Gogora dezagun natur parkeetan haustura hidraulikoa lege debekatzeko proposatu zutela Arabako Batzar Nagusiek,

FRACKING EZ PLATAFORMA

Irailaren 13an eraman zituzten 103.000 sinadurak Eusko Legebiltzarrera.

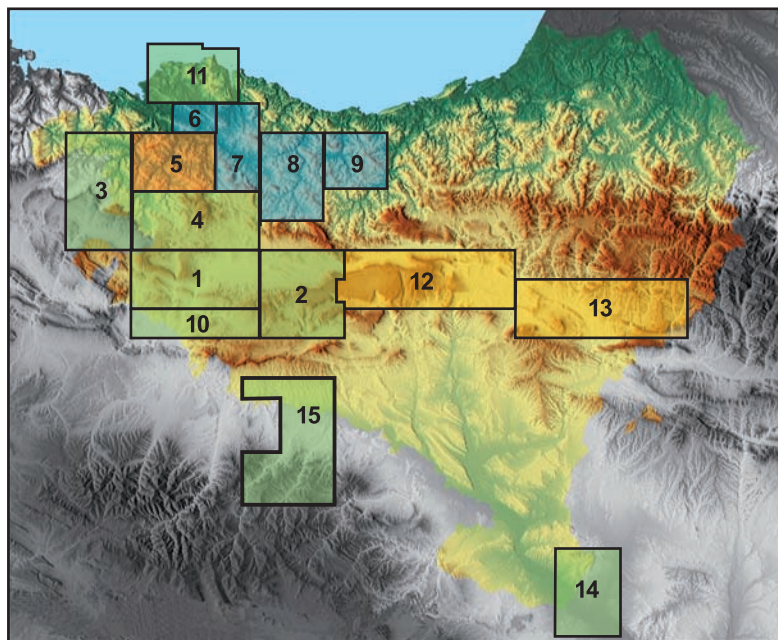
Hidrokarburoen ikerketarako baimenak Euskal Herrian

Ikerketa eremuak autonomia erkidego bat baino gehiagoko lurrak edota itsasoa hartzen baditu, Espainiako Industria Ministerioari dagokio baimena ematea. Beste kasuetan, erkidegoko administrazioari.

1	Enara	75.852 ha.
2	Usoa	72.691 ha.
3	Usapal	74.934 ha.
4	Mirua	75.240 ha.
5	Saia	49.752 ha.
6	Lurra	12.438 ha.
7	Lore	37.314 ha.
8	Sustraia	55.971 ha.
9	Landarre	37.314 ha.
10	Libra	37.893 ha.
11	Geminis	47.940 ha.
12	Pegaso	102.884 ha.
13	Quimera	101.032 ha.
14	Aquiles	96.961 ha.
15	Ebro-E	101 136 ha.

Enara, Usoa, Usapal eta Mirua, Enara Handia izeneko eremuan batuta daude 2008az geroztik.

Iturria: Espainiako Industria, Energia eta Turismoa ministerioa.

- Eusko Jaurlaritzak dagoeneko emandako baimenak
- Eusko Jaurlaritzari eskatutako baimenak, oraindik ebazteke
- Espainiako Gobernuak dagoeneko emandako baimenak
- Espainiako Gobernuari eskatutako baimenak, oraindik ebazteke

BAIMENAK ESKATU DITUZTEN ENPRESAK

Enara Handia: SHESA / Petrichor (Heyco) / Cambria.

Saia: SHESA.

Lurra, Lore, Sustraia eta Landarre: SHESA / Petrichor (Heyco).

Geminis, Pegaso, Quimera, Libra eta Aquiles: Frontera Energy.

Ebro-E: Oil and Gas Skills / SHESA / Unión Fenosa.

2013ko otsailean; Eusko Legebiltzarrak azkenik onartutako testuan, berriaz, debeku esplizitua desagertuta zegoen.

EAEko PPK gaiak duen iritzia zeharo argia da –Gasteizko Udalarren salbuespenarekin–, eta bat egiten du Madrilgo nagusiek jotzen duten doinuarekin: batetik, haustura hidraulikoa sustatu egin behar da; bestetik, autonomia erkidegoek ez dute eskumenik hidrokarburoen esplorazioa edota ustiapena debekatzeko. Ustekaberik ez da espero joko zelaiaren baxer horretan. Aldiz, konplexuagoa dxa EAJren eta PSE-EEren jarrera.

EAJ: “Zenbat energia daukagun jakin behar dugu”

Luis Javier Telleria mintzatu zaigu jeltzaleen izenean. Telleria bere alderdiaren bozeramailea da Legebiltzarreko Ekonomia Garapen eta Lehiakortasun Batzordean. “100.000 hiritar azaldu badira HELaren alde, argi dago onartu

Frackingaren aurkariak gogorarazten dutenez, SHESA sozietate publikoak bere egitasmo guztiak mantentzen ditu, baita atzerriko enpresekiko loturak ere

behar dela”, adierazi digu; “hortik aurrera gure posizioa zehaztuko dugu; inor ez da harrituko esaten badut gure taldea, Jaurlaritzarekin batera, ez dagoela hidrokarburoak aztertzearen aurka. Beharrezkotzat dugu zenbat energia dugun jakitea, beti ere ingurumenari kalte egin gabe, energia funtsezko aldagaita baita herri baten ekonomian”.

Zuzen dabil Telleria: inor ez da harrituko. Lehenik eta behin, gogoan izan behar da EAEn hidrokarburoak aztertze eskatu diren ia baimen guztiak (ikus aurreko orrialdeko mapa) Jaurlaritzaren men-

peko SHESA sozietate publikoak eskatu dituela. Haustura hidraulikoaren aurkariak gogorarazten dutenez, SHESAk bere egitasmo guztiak mantentzen ditu, baita atzerriko enpresek dituen loturak ere. Egitasmo horien barruan, esplorazioa ez ezik, gasaren ustiapena dagoela agerian uzten dute SHESAk Heyco konpainia estatubatuarrekin egindako lehen bileren aktek (ikus ARGIA 2.333). Zertarako esploratu, gero ustiatzeko asmorik ez baduzu?, galdetzen dute frackingaren kontra antolatu diren taldeek, eta gaineratzen dute esploraziorako teknikak ere arriskua dakartela.

Jaurlaritza, ateak zabaltzen

Gasaren garrantzi estrategikoa ukatu gabe, frackingaren ondorioez askoz jarrera kritikoagoa agertu zuen EAJk Eusko Legebiltzarrean oposizio izatea egokitu zitzaionean. Berbarako, haustura hidraulikoan erabiltzen diren konposatu kimikoen izaeraz oso galdera zehatzak egin zizkieten orduko Jaurlaritzari. Ordainean, segurtasuna eta ingurumenarekiko errespetua oso modu orokorrean aipatzen zituzten erantzun lausoak eman zizkieten, EAJ Lakuara itzultzeaz geroztik Arantza Tapia Ekonomiaren Garapen eta Lehiakortasun sailburuak eman dituenaren antzekoak. Frackingaren inpaktuak eta arriskuak ondo dokumentatuta daude, eta oraindik inork ez du argi azaldu gurean nola saihestuko lirakeen zehazki inpaktu eta arrisku horiek.

Hitzek baino aztarna hobeak ematen dituzte ekintzek, agian. Azken hilabeteotan esanguratsuenak, Gasteizko Mendiak parke natural izendatzeko prozedura gelditze-ko Jaurlaritzak hartutako erabakia izan da. Itxura guztien arabera, hor irekiko dituzte Euskal Herriko lehen bi putzuak, Enara-1 eta Enara-2. Berria jakin zenean, joan den ekainean, haustura hidraulikoaren gorabeherak gertutik jarraitzen dituen Iker Armentia kazetari arabarrak esan zuen: Jaurlaritzaren mezua da ez dela komeni Gasteizko Mendiei babes handia ematea, etekin polita eman dezakeen ingurua baita.

SHESAren enkarguz TESLA enpresak egindako proba sismikoen kontrako protesta, Audio inguruan.

Gasteizko Udala, ezusteko aurkaria

Bitxiena da udala dela Gasteizko Mendien auzian Jaurlaritzaren aurkari handienetakoa, izan ere parke naturalaren sustatzaile nagusia baita. Garoñarekiko nola, PPren mutur berdeenean kokatu du bere

Oraindik inork ez du argi azaldu gurean nola saihestuko diren zehazki frackingak dituen inpaktu eta arriskuak

burua Javier Marotoko alkateak fracking kontuetan. HELaren aldeko sinadura ere eman du, publikoki gainera. Bestalde, Gasteizko Udaleko Ingurumen saileko iturriek adierazi digute badutela frackingarekin zerikusia duen beste fronte bat zabalik: Enara-5 izeneko putzua Salburuan irekitzea aurreikusita dago, baina bertan dagoen hezegunea RAMSAR hitzarmenaren zerrendan dago. Udala kexu da Jaurlaritzak aspaldi ezarria behar zuela babes perimetro bat bertan, baina atzerapen handiz dabilela. Badirudi azkenean perimetroa egin egingo dela, nolahi.

PSE-EE, norabidea aldatzera behartua

PSE-EE halabeharrez igaro da EAEn frackingaren defendatzaile sutsuena izatetik diskurtso lauso bat erabiltzera. Iritzi publikoaren aurrean garaipen bat aurkeztu beharrek bultzatu zuen Patxi Lopez lehendakaria Arabako gasaren “miraria” lau haizetara zabaltzera. Era horretan, Ibarretxeren garaitik SHESAk isilpean egindako lana azaleratu zuen Portugaletekoak, eta bide batez hain indartsu bihurtu den erresistentzia mugimendua abiarazi zuen, nahi gabe noski. Horrek sozialisten diskurtsoa baldintzatu zuen Ajuria Enean iraun zuten bitartean. Baina gauzak aldatu egin dira. SHESAren ardura beste batzuek dute orain, eta Espainian frackingaren

MARCOS
okindegia

**Benetako
aitzinako ogia**

☎ 943 450 966
Ubarburu pasealekua, 113
Astigarraga (Gipuzkoa)

Haustura hidraulikoaren kaltegabatasuna defendatzea gero eta zailagoa da

FRACKINGA Euskal Herriko hedabideen ohiko hizpide bilakatu zenetik etengabe plazaratu dira haren kalteei buruzko albisteak. Zenbat eta gehiago ikertu, orduan eta frackingari lotutako arrisku gehiago aurkitzen ditu zientziak. Horietako zenbaitzuei buruz hitz egin genizuen ARGIAren 2.303 zenbakian, *Energia-
ren azken pagotxa* izenburuko erreportajea: inguruko ura kutsatzeko arriskua, lurrikarak, aireko kutsadura... Ia hiru urte igaro dira, eta ikerlariak orduan esandakoak baieztatzen jarraitu dute; era berean, frackingaren inpaktu gehiago atzeman dituzte. Hona adibide batzuk:

Colorado ibaiak gas ez-konbentzional putzu asko dagoen inguru bat zeharkatzen du. Bertan hartutako laginetan ohi baino etengailu endokrino gehiago atzeman zituzten Missouriiko Unibertsitateko ikerlariak.

- AEBetako Yale Unibertsitateak gidatutako ikerketa baten arabera, gas putzuetatik hurbil bizi diren pertsonen arrisku handiagoa dute **azaleko eta arnasbideetako gaitzak** izateko.

- Missouriiko Unibertsitateak haustura hidraulikoa egiteko erabiltzen diren ehunka **konposatu kimikoetako batzuk** aztertu eta horietako asko **etengailu endokrinoak** direla adierazi zuen. Alegia, ugalketa funtzioan irregularitasunak eragin ditzakete, hala nola diabetesa eta minbizia, besteak beste.

- Gas naturala, batez ere, metanoa da. Erretzean, ikatzak eta petrolioak baino CO₂ gutxiago askatzen du atmosferara; horregatik, gasa ustiatzearen aldeko argudio erabilienetako bat da tresna egokia dela energi ereduaren trantsizioa egiteko, berriztagarriak garatu bitartean. Alabaina, erre gabeko **metanoak CO₂-ak baino askoz berotegi efektu handiagoa du**. Hainbat urtez pentsatu da metanoaren berotegi efektua gutxi gorabehera 25 aldiz indartsuagoa dela karbono dioxidoarena baino. Baina klima aldaketaz arduratzen den IPCCk duela urtebete adierazi zuenez kalkulu baikorra zen hori; azken ikerketei jaramon egitera, proportzioa 34koa da. Cornell Unibertsitatearen azterketa baten arabera, **metanoaren %3,6 eta %7,9 bitarteko portzentaje batek airera ihes egiten du** gas ez-konbentzional putzuetan. Frackinga ikatza erretzea baino okerragoa izan daiteke.

aurkako diskurtsoa darabil PSOEk, dela konbentzimenduz dela oposizioa egin beharrez.

Gauzak horrela, gaur-gaurkoz PSE-EEK duen posizioaz galdetu diogu Natalia Rojo Gasteizko legebiltzarkideari. Hauxe erantzun digu, parlamentuan HELA eztabaidatzearen alde bozkatzeko dutela berretsi ostean: “Gure jarreraren ardatza ingurumenaren babes zorrotza da.

Hortaz, arriskurik izatekotan gasa eraztearen kontra azalduko gara. Edonola ere, Legebiltzarrak erabakitzen duena erabakitzen duela, energi ereduari buruzko eztabaida ahalik eta zehatzena egin behar dugu. Euskadik %95eko menpekotasun energetikoa du, eta horri aurre egin behar dio. Argi dago frackinga ez dela konponbidea, baina eztabaidatu dezagun”.

Bitartean, enpresak lanean

Hego Euskal Herriko zati handi batean daude hidrokarburoak bilatzeko baimenak eskatuta. Bizkaian, eta are gehiago Araban, lurraldearen portzentaje oso handian. Baimen guztiak ez daude emanda, baina emanda daudenetan lanak aurrera doaz.

Mugimendu gehien, orain, Bizkaian dago. Fracking Ez Bizkaia taldeko Aitor Urrestik azaldu digunez, oso litekeena da Getxotik Urdaibaira bitarteko Geminis eremuan proba sismikoak hastea datorren udaberrian. Iaz Saia eremuan egin zituzten mota horretako probak, Bizkaiko hegoaldean eta Arabako Aiaraldea eskualdean. Probek ez diote ingurumenari kalterik egiten, baina hidrokarburoen esplorazioa egiteko ezinbesteko lehen urratsa dira. Horregatik, frackingaren aurkako taldeek mobilizazioak antolatu zituzten Ugaon, Orozkon, Laudion eta inguruko beste hainbat herritan.

Bizkaia –eta Gipuzkoako mendebaldea– ukitzen duten beste eremu batzuk Eusko Jaurlaritzak eman behar ditu. Bere buruari, bidenabar esanda, SHE-SAk eskatutakoak baitira. Aitor Urrestiren iritziz, baimen prozedurak “izoztuta” ditu Jaurlaritzak, frackingak eragin duen aurkako mugimendua ikusita fronte gehiago ez irekitzearen.

Nafarroan baimen bakarra dago emanda, Erriberako lurak hartzen dituen Aquiles eremuari dagokiona, baina proba sismikoak hasiko diren zantzurik ez da oraingoz. Eta Araban, Enara Handiari buruzko berri gutxi dago, hasieran aurreikusitako zazpi putzuetako bi –bata Foronda inguruan, bestea Koartangon– azkenik baztertu dituztela ez bada. Zultatze lanak hastear zeudela hamaika aldiz iragarri ostean, une honetan ezinezkoa da aurreikuspen fidagarriarik ematea Araba erdialdeko putzuez. Fracking Ez-eko Mikel Oteroren esanetan, “azken batean, koska nagusia da ea nor izango ote den makinak leku zehatz batean paratuko dituen lehengoa”. ■

